

Aranyborjú

Köszöntés: Mert bírálja az Úr az ő népének, és könyörületes az ő szolgálói iránt. A pogányok bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai. Szájuk van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak; Füleik vannak, de nem hallanak, és lehelet sincsen szájukban! Hasonlók lesznek hozzájuk alkotói is, [és] mindazok, akik bíznak bennük. Zsolt 135:14-18.

Textus: 2Mózes 32: 1-6; 15-28.

„Amikor azt látta a nép, hogy Mózes késlekedik, és nem jön le a hegyről, összegyülekezett a nép Áron köré, és azt mondták neki: Jöjj, és készíts nekünk istent, hogy előttünk járjon, mert nem tudjuk, hogy mi történt ezzel a Mózással, aki felhozott bennünket Egyiptomból. Áron ezt mondta nekik: Szedjétek ki az aranyfüggőket feleségeitek, fiaitok és leányaitok füléből, és hozzátok ide hozzám! És kiszedte az egész nép az aranyfüggőket a füléből, és odavitte Áronhoz. Ő átvette tőlük, vésővel mintát készített, és borjúsobrot öntött. Ekkor azt mondták: Ez a te istened, Izráel, aki kihozott Egyiptom földjéről. Ezt látva Áron, oltárt épített elé, majd kihirdette Áron, hogy holnap az ÚR ünnepe lesz. Másnap tehát korán fölkeltek, égőáldozatokat áldoztak, és békeáldozatokat mutattak be. Azután leült a nép enni és inni, majd mulatozni kezdtek. (...)Azután megfordult Mózes, és lement a hegyről, kezében a bizonyosság két táblájával. A táblák mindkét oldalukon tele voltak írva; erről is, arról is tele voltak írva. A táblákat Isten készítette, az írás is Isten írása volt a táblákra vésve. Amikor Józsué meghallotta a nép hangos kiáltozását, így szólt Mózeshez: Harci lárma ez a táborban! De ő így felelt: Nem diadalének hangja ez, nem is legyőzöttek gyászénekének hangja, dalolás hangját hallok én! Amikor odaért a táborhoz, és meglátta a borjút meg a táncot, haragra lobbant Mózes, ledobta kezéből a táblákat, és összetörte a hegy lábánál. Majd fogta a borjút, amelyet készítettek, elégette, porrá zúzta, vízbe szórta, és megitta azt Izráel fiaival. Majd ezt mondta Mózes Áronnak: Mit tett veled ez a nép, hogy ilyen nagy vétekbe vitted őket?! Áron így felelt: Ne lobbanjon haragra az én uram! Magad is tudod, hogy milyen gonosz ez a nép. Ezt mondták nekem: Készíts nekünk istent, hogy előttünk járjon, mert nem tudjuk, mi történt azzal a Mózással, aki fölhozott bennünket Egyiptom országából. Ezt mondtam nekik: Kinek van aránya? Ők pedig leszedték magukról, és ideadták nekem. Én meg tűzbe dobtam, és ez a borjú lett belőle.

Amikor látta Mózes, hogy a nép elvadult, mert Áron hagyta őket elvadulni ellenségeik csúfjára, odaállt Mózes a tábor kapujába, és azt mondta: Jöjjön hozzám, aki az ÚRÉ! Lévi fiai mind hozzágyűltek. Ő pedig ezt mondta nekik: Így szól az ÚR, Izráel Istene: Kössetek mindnyájan kardot az oldalatokra, járjátok be a tábort keresztül-kasul egyik kaputól a másikig, és gyilkoljatok le testvért, barátot és rokont! Lévi fiai Mózes parancsa szerint cselekedtek, és elesett azon a napon a népből mintegy háromezer ember.”

Prédikáció: A Szentírás utolsó könyvének leírása szerint az Úr Jézus Krisztus visszajövetele küszöbén élő utolsó idők embere, azaz a mi korunk, minden idők leg bálványimádóbb nemzedékeképpen áll előttünk. Ugyanis ez a nemzedék lesz az, amelyik a legtökéletesebb bálványimádást fogja megvalósítani és természetesen gyakorolni is. A bálványimádást Isten nem hagyhatja büntetés nélkül. A tízparancsolat szerint megbünteti az atyák vétkeit a fiakban is, három vagy négy nemzedékig, mindazokat, akik gyűlölik Őt. (Vö.: 2Móz 20:4-5)

Hallgassuk a következő idézeteket!

„Azután láték más fenevadat feljöni a földből, akinek két szarva vala, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szól vala, mint a sárkány; És az előbbi fenevadnak minden hatalmasságát cselekszi ő előtte; és azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják az első fenevadat, amelynek halálos sebe meggyógyult vala; És nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre, az emberek láttára. És elhiteti a földnek lakosait a jelekkel, amelyek adatának néki, hogy cselekedje a fenevad előtt; azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevadnak képét, aki fegyverrel megsebesített vala, de megelevenedett. És adaték néki, hogy a fenevad képébe lelket adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt művelje, hogy mindazok, akik nem imádják a fenevad képét, megölessenek. Azt is teszi mindenkivel, kicsinyekkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgákkal, hogy az ő jobb kezükre vagy a homlokukra bélyeget tegyenek; És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson [semmit], hanem csak akin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének száma. Itt van a bölcsesség. Akinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát; mert emberi szám: és annak száma hatszázhatvanhat.”¹

„A többi emberek pedig, akik meg nem ölettek e csapásokkal, nem tértek meg az ő kezeik csinálmányaitól, hogy ne imádnák a gonosz lelkeket; az arany, ezüst, érc, kő és fa bálványokat, amelyek nem láthatnak, nem hallhatnak, sem nem járhatnak; És nem tértek meg az ő gyilkosságaikból, sem az ő ördögösségeikből, sem paráználkodásaikból, sem lopásaikból.”² Itt van a szentek békességes tűrése és hitének ideje!³

Minden bálványimádás a legsúlyosabb ítélet alá esik:

„A gyáváknak pedig és hitetleneknek, és utálatosoknak és gyilkosoknak, és paráznáknak és bűbajosoknak, és bálványimádóknak és minden hazugoknak, azoknak része a tűzzel és kénkövel égő tóban [lesz], ami a második halál.”⁴

Felületes hallgatóként azt kérdezzük mi, református keresztyének, hogy mi közünk nekünk ehhez a bálványimádó nemzedékhez? Ézsaiás próféta, amikor az Úr lelke által a fenséges Isten dicsősége vette körül a templomban rádöbbsent, hogy ő maga is olyan, mint azok az emberek, az a nemzedék, amely közepette ő él. Akkor így kiáltott fel:

„Akkor így szóltam: Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát látják szemeim!”⁵ Hasonlóképpen vagyunk ezzel mi is!

A bálvány egy olyan ember által kitalált és készített dolog, ami egyfelől az élő Isten valóságos jelenvalóságát hazugságokkal pótolja, másfelől az ember úgy veti belé a bizalmát, mintha az a bizonyos dolog az egy igaz Isten volna. A tízparancsolat szerint az embernek ez a fáradhatatlan törekvése, amely a megromlott természetében gyökerezik, azt eredményezi, hogy az emberi személy és az élő Isten közé egy olyan idegen bálványistenség kerüljön, amelyik egyfelől teljesen elfedi az egy igaz Istent, másfelől teljesen elszakít Ő tőle,

¹ Jel 13:11-18.

² Jel 9:20-20.

³ Jel 13: 10.

⁴ Jel 21:8; „De kinn [maradnak] az ebek és a bűbajosok, és a paráznák és a gyilkosok, és a bálványimádók és mind aki szereti és szólja a hazugságot.” Jel 22:15.

⁵ Ézs 6:5.

harmadszor pedig gonosz, alulró jövő gyilkos erővel tölti be az ily módon Istentől elszakított bálványimádó embert, és teszi azt ördögimádóvá.⁶

Az „aranyborjú” története az Éden utáni embernek azon ösztöntörekvését mutatja be, amellyel bármi áron az élő Isten jelenlétét, annak érzékelhető hatásait akarja pótolni, fenntartani, állandósítani, miközben szüntelenül elutasítja Isten feléje kinyújtott segítségét. Mert ugyanis, ha elfogadná az Isten feléje nyújtott megoldásait, akkor megszűnne a bálványgyártás tébolyodott, vagy hideg racionalitású kényszerétől.

A bálványgyártás kényszere állapotában egy akarati döntés születik, amely által valóságot választ magának az ember. Dönt az Isten igazsága és valósága, valamint a saját maga elképzelte, vagy mások által kitalált, de reá kényszerített, részéről pedig méltatlan alkuval elfogadott valóság között, aminek megformálásában maga az ördög a legfőbb tanácsadó.

Az aranyborjú történetében tehát az Egyiptomból fizikailag kihozott nép, érzelmileg és szellemileg valójában még mindig Egyiptomhoz tartozott, ezért e nép önjelölt hangadói a saját elképzelésük szerint akarták jelenvalóvá, érzékelhetővé tenni a „Szabadító Istent”. Jobb hiány egy bika formájában akarták odaráncigálni, odaidézni, kiábrázolni, megjeleníteni, ha úgy tetszik életre kelteni Istent, akinek esze ágában sem volt azonosulni ezzel az alulról ihletett, a sötét mélységből megidézett és ember alkotta formával, valamint annak beszűkített üzenettartalmával.

Advent küszöbén állunk, Krisztus Urunk testet öltése titkának megünneplésére készülünk. Ámuljunk és imádva hódoljunk mennyei Atyánk, szent trónusa előtt, aki megkönyörült rajtunk. Lássuk meg, hogy mennyivel magasabb⁷ Isten önkinyilatkoztató és egyben önkiabrázoló gondolata a mindenkor ember ez irányú gondolatánál és törekvésénél! A Krisztushimnusz Istennek ezt kibeszélhetetlen tettét, irgalommal megszabadító szerelmét így írja a szívünkbe:

„Annak okáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is, Aki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy [ő] az Istennel egyenlő, Hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén; És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén haláláig, még pedig a keresztfának haláláig. Annak okáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékoza néki oly nevet, amely minden név fölött való; Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon,

⁶ És ne áldozzák többé véres áldozataikat az **ördögöknek**, akikkel ők paráználkodnak. Örökkévaló rendtartás legyen ez nékik nemzetségről nemzetségre. 3Móz 17:7; Mózes éneke: Idegen [istenek] kel ingerelték, utálatosságokkal bosszantották. **Ördögöknek áldoztak**, nem Istennek; isteneknek, akiket nem ismertek; újaknak, akik csak most támadtak, akiket nem rettegtek a ti atyáitok. 5Móz 32:16-17. „Nem irtották ki a népeket sem, amint utasította őket az Úr. Sőt összeelegyedtek a pogányokkal, és eltanulták cselekedeteiket. És tisztelték azoknak bálványait, és törre levének azok reájuk. **És feláldozták fiaikat és leányaikat az ördögöknek**, és ártatlan vért ontának: fiaik és leányaik véré, akiket Kanaán bálványainak áldoztak, és megfertőzteték a föld öldökléssel. És tisztátalanokká lőnek cselekedeteikben, és paráznákká tetteikben.” Zsolt 106:34-39.

⁷ „Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr! Mert amint magasabbak az egek a földnél, aképpen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál! Mert mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi azt, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek: Így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldöttem.” Ézs 55:8-11.

menyeieké, földieké és föld alatt valóké. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.”⁸

Krisztus tehát, aki öröktől fogva isteni formában létezik, megüresítve önmagát nem egy bikaborjú formáját öltötte önmagára, hanem a te és az én emberi formámat; amikor pedig pontosan olyan hús vér ember formájában volt emberi testben, akkor megalázta magát és rabszolgai formát öltött önmagára. Minden e világi, hatalom és jogcím nélküli emberi létező volt az akkori világrend piramisának legalján, a jogfosztottak és kisemmizettek talaján. Itt, a létezésnek ezen a szűk mezsgyéjén volt engedelmes Istennek, a mi Atyánknak a keresztfá haláláig, örök üdvösséget szerezve nekünk! Áldott legyen szent Neve!

Történetünkben a Mózes jelenléte a nép között eltakarta és elnyomta a nép hangadóinak a szívében azt a vágyat, hogy egy élettelen dolog, - amilyen példának okáért ezt a látszatvilágot mozgató pénz is – testesítse meg a rosszul értelmezett szabadság tetszése szerint értelmezett Isten jelenlétet. Ezt figyelembe véve Mózes ezeknek a hangadóknak a szemében nem volt egyéb, mint az Isten jelenlétének tárgyasított eszköze. De, amikor azt vizsgáljuk, hogy miként gondolkodtak és beszéltek róla ezek az egyiptomi lelkiüetű hangadók, akkor azt látjuk, hogy tárgyként, eszközként beszélnek róla a háta mögött, mintha nem asszonytól született élő ember lett volna. Szemükben Mózes, mint meghatározatlan dolog testesítette meg Isten jelenlétét, de sajnos úgy, hogy az emberekben a valóságos Istenről nem alakult ki egy igazi szellemi (pneumatikus), „lelki képmás”, hanem Egyiptomból hozott anyagból, onnan kölcsönzött minták, formák segítségével gyúrták össze maguknak a valamiféle új-régi istenféleséget.

Ha már nincs Mózes, akkor bármivel pótolható alapon belekezdtek az egy igaz Istent és Ő általa felkent szolgáját leváltó *felszabadító forradalmuk* kivitelezésébe. De mivel is lehetne pótolni azt a Mózeszt, aki felhozott Egyiptom földéről, most amikor már közel negyven napja, hogy semmit nem tudunk róla? Ugyanakkor mivel, vagy kivel lehetne pótolni Jézus Krisztust, aki kihozott bennünket a bűn és a halál rabságából, de immár kétezer év óta nem látta senki az arcát? (...)

Ha tehát nem állít Isten azonnal valakit a Mózes helyébe, akkor e *nemes célokat* zászlójukra tűzött „forradalmárok”, módszeres becsmérésekkel bizonytalanságot, türelmetlenséget és nyugtalanságot szítva az így felizgatott és békétlenné váló nép nevében egy másik dolgot, egy meghatározatlan valamit tesznek a próféta helyébe, aminek önmagában semmi köze sincs a valósághoz, de ami az új jól hangzó, de velejéig hazug kommunikációjuk szerint ugyanúgy az egy igaz Istenre utal.

Szeretet testvéreim! Ebből a közel 3300 éves történetből a bálványgyártás és bálványimádás hatütemű szörnyégezetének szerkezeti és funkcionális leírását olvashatjuk ki. Benne van a bálványgyártás motivációja, a teljes gondolati struktúra, a kivitelezés és működtetés stációi, a teljes technológia.

Az eddigieket összefoglalva, történetünkben a lázadók szerint Mózes az Isten jelenlétét kiábrázoló dolog, ha úgy tetszik a Páli megfogalmazás szerint egy clown, azaz Isten cirkuszi

⁸ Fil 2:5-11.

bohóca⁹ az egyszerűség kedvéért, eltűnt. Ezt a vezető főt sürgősen pótolni kell! A nép nem képes Mózeszt gyártani, de Mózeszt és Isten jelenlétét pótló dolgot igen. Ez lesz a bálvány, az Isten jelenlétét helyettesítő és egyben elfeledtető, vagy közömbösítő tárgy és eszköz.

Nincs új a nap alatt, már a rómaiak is jól tudták, hogy mi kell az embereknek; cirkusz és kenyér!¹⁰ Az Isten, Mózes és a nép ellenségei pontosan ezt zsarolták ki Árontól!

Ha tehát a mai modern egyház kenyeret is adna az izgalmas, vagy kevésbé izgalmas cirkuszi látványossága mellé, valószínű, hogy telve lennének a templomaink. De ameddig a mai egyház mindössze egyetlen falatka kenyeret, meg egy kortynyi bort képes adni, és mindig ugyanazt a műsorszámot, hát ne számítson hatalmas tömegekre.

Igen. Ma az úgynevezett Mózeszt pótló, az úgy mond önjelölt embert, - mert nem Isten által kijelölt emberekre kell gondolnunk - leginkább az egyháznak látszó, de valójában nem egyház, a média és kommunikáció bűvészei, a politika show emberei, valamint a gazdaság, magának a pénzvilágnak a fő, de arctalan fejei közt találánánk meg, ha nem ragasztaná le szemhéjunkt az általuk is rábiggyesztett úgynevezett „aranyborjú”.

A történet folytatásában egy különös cinkosságot fedezünk fel, amit az ige alapján úgy fogalmaztam meg, hogy az Istent pótló dolog létrehozásáért, megvalósításáért és üzemeltetéséért a nép szívest örömet áldoz. Zokszó nélkül vetette le magáról a nép azon arany ékszereit, amelyeket az Úr igéjére hallgatva az egyiptomi szomszédjaiktól kaptak ajándékképpen, és jókedvvel, háláldozatképpen adta be a közös cél ügyéért. Ha nem éreznék, és nem sejténék a lelkünk mélyén, hogy milyen tévelygés részesei, akkor boldog örömmel néznék ezt a jókedvű adakozást. Isten viszont összeszorult szívvel nézi, és görcsbe szorult gyomorral kérdezi:

„Miért adtok pénzt azért, ami nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, ami meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek, és gyönyörködjék lelketek kövérségben! Hajtsátok ide füleiteket és jertek hozzám; hallgassatok, hogy éljen lelketek, és szerzek veletek örök szövetséget, Dávid iránt való változhatatlan kegyelmességem szerint!”¹¹

Az ige alapján azonban mi tudjuk, hogy ezzel a cinkos adakozással és áldozathozatallal a nép elkezd az önmaga rabszolgasorsú állandó kiéheztetését, kivéreztetését, ameddig szegénységben, nyomorban boldogtalanul és rettegések közt meg nem hal. Vizsgáljuk meg mi is, hogy mire áldozunk hasonló nagy jókedvvel, mint Izrael népe ott a pusztában, oly dolgokért, ami soha meg nem elégít, sőt egyre éhesebbé, frusztráltabbá és nyomorultabbá tesz? Milyen Istentől ajándékba kapott „arany ékszereket” vetettünk le magunkról az úgy nevezett „isteni” dolgainkért, vagy Istenért magáért, vagy azért, amiről azt gondoltuk, hogy Isten, vagy legalább is az Ő ügye? Mire mondtuk tehát azt, hogy ez a dolog isteni és szórtuk rá az időnket, az életerőnket, a pénzünket? Miről kiáltottuk ki azt, hogy az a bizonyos dolog az Isten ügye, ahhoz hasonlóan, ahogy akkor a nép hangadói mondták Áronnak, hogy az elkészítendő isten, az bizony a pusztában kiszolgáltatta bolyongó Isten népe ügye, és ha az Isten népe ügye, akkor az Isten ügye is. Hány nemzedék csalódott már így? Hányszor

⁹ Mert úgy vélem, hogy az Isten minket, az apostolokat, utolsókul állított, mintegy halálra szántakul: mert **látványossága** (*θεατρον* /theatron/ theatrai látványossága) lettünk a világnak, úgy angyaloknak, mint embereknek. 1Kor 4:9.

¹⁰ **Latinul:** Panem et circenses!

¹¹ Ézs 55:2-3.

csalódtunk már mi magunk is, mert később kiderült, hogy egy újabb bálványimádás nagy csalásának lettünk az áldozatai.

Ma is sok mindenről kikiáltják nekünk, hogy ez a nép ügye, az egyház ügye és rajta keresztül az Isten ügye. De valóban az Isten akarata és ügye? Ennek a forgatókönyvnek és kommunikációnak az alapján vonták, majd vitték be a mi népünket is úgy az első, mint a második világháború öngyilkosságába, majd sokakat a kommunizmus mészárszékeire. Ezzel a hazug kommunikációval egyenlőség jelét tették a hatalmi érdek akarata és az Isten akarata közé, holott az Isten akarata rég nem egyezett a hangadók és a mögöttük álló arctalan hatalmak akaratával.

A bálványszületés

Történetünkben akkor született meg és öltött testet az aranyborjú bálványa, amikor Isten látszólag hallgatott, vagyis nem volt semmilyen látványos isteni tevékenység. Így vagyunk ezzel mi is, amikor akarva nem látjuk meg Isten cselekvését abban, hogy felhozza az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.¹² Jézus Urunk, valahogy mindig **látta**, hogy éppen mit cselekszik a mennyei Atya.¹³ Nekünk is meg kellene tanulnunk ezt tőle!

Ki meri ma képviselni azt, hogy a napokig, hetekig, hónapokig, évekig, évtizedekig, évszázadokig, vagy éppenséggel immár 2000 éve „hallgató, csodásan meg nem mutatkozó Isten”, ugyanolyan tevékeny, mint amikor remeg a lába alatt a Föld kerekége és homály borújába és lángokba borul felül az ég? Ki vállalja, hogy a nyomasztó hallgatásban, fárasztó várakozásban, egyfajta halálra váró lágeri, gulági, betegági, siralomházi létállapotban, az állandó félelemben szorongásban és bizonytalanságban jelen van az Úr? Ki fedezi föl és ki látja meg, és még inkább ki mondja el, hogy az úgynevezett „isteni eseménytelenség”, valójában az egy igaz és élő Isten nagy eseménye? Ki mutat rá arra, hogy minden a kinyilatkoztatott forgatókönyv szerint történik, bontakozik ki és valósul meg?

A bálványszületés állomásai

1. Az istenalakú vákuum.

- a) Az istenalakú vákuum megteremtése, ami lényegében az Isten jelenlétének hiányáról szóló csúsztatásokkal teli értelmezés. Nincs hír Istentől. Történetünkben, amikor eltűnt az Isten bohóca, az Úr szolgája, Mózes, valamiféle *isten alakú* vákuum keletkezett a nép érzelmi világában, - kommunikálták a Mózes ellenfelei.
- b) Csak az „a dolog” nevezhető Isten jelenlétnek, ami legalább *super*, ultra, vagy ultra plusz istenélményt képes nyújtani. Nem volt negyven napig egyetlen olyan érzékszervekre ható, azokat stimuláló ultra plusz dolog, esemény, vagy személy, aki és ami fokozott szinten tarthatta volna az emberek úgynevezett Isten érzékelését. Mintha elszakad volna az úgynevezett „isteni színjátékot” tartalmazó filmszalag a mozit vetítő gépben, mert negyven napja már fehéren áll a vászon. Amikor az emberek érzékelésének képzeletbeli vetítövásznát nem bombázzák, nem stimulálják, nem tartják sortűz alatt az izgalmasabbnál izgalmasabb események képkockái, a nézőközönség elkezd unatkozni.

¹² Mt 5: 45.

¹³ Én azt beszélem, amit az én Atyámnál láttam; ti is azt cselekszitek azért, amit a ti atyátoknál láttatok. Ján 8:38.

- c) Az általános elégedetlenség szóvá-tétele, megfogalmazása és kommunikálása. „Nem erre a fehér vászon bámulására váltott jegyet!”- alapjába véve külső, tőle idegen gondolat hamarosan a nép saját belső gondolatává és érzelmi reakciójává válik, mely lázadó akaratot mozgósít. Már türelmetlenül fütyülnek, zúgolódnak a táborban – mondták Áronnak az egyiptomi lelkületű hangadók, de vajon jogosan lázadott a nép, és egyáltalán az volt-e a valódi lelki állapotuk, vagy csak a hangadók találták ezt ki és adták a nép szájába is? Úgy gondolom, hogy nem ez volt a népé általános lelkiállapota, és ha volt is valami bennük a türelmetlenség, vagy a lázadás érzéséből, az egy hazugság alapú mesterségesen csiholt tűz volt csupán.
 - d) Az igazi valódi Istenjelenlét elhomályosítása és elfeledtetése. Valójában volt érezhető Isten jelenlét a táborban, mert nem éhezett senki, nem foszlott le senkinek a ruhája és nem fázott, de a hangadók ezt nem számították be az élő Isten jelenlétébe, sőt mindent elkövettek, hogy erről eltereljék a figyelmet.
 - e) Az elégedetlenség fókuszban tartása, érlelése és a probléma megoldásának zseniális feltalálása: csinálj nekünk istent!
 - f) Az idő sürgetése. Minden áron sürgősen pótolni kell Mózes! Tehát a nép között mindenféle alattomoság álarca mögé elrejtőző és meglapuló egyiptomi lelkületű hangadók, felismerték annak nagy lehetőséget, hogy most van itt az alkalmas idő, hogy kicsavarják az Isten kezéből az uralmi jogart, Mózeset félreállítsák és átvegyék a vezetést.
2. A tátongó üresség betöltésének kényszere
- a) A pánik hangulatot fokozni kell! Nem unatkozhat a nép! – mondták az új önjelölt Mózesek. Fantasztikus szlogenek, tetszetős propaganda szövegek hangozhattak el.
 - b) A nagy bajt azonnal orvosolni kell és a lényeg, hogy gyorsan ezért bármi jobb, mint a semmi. A tátongó nagy ürességet, amit a hazugságaikkal még nagyobbá fújták fel, be kell tölteni valamivel, bármivel, mert különben kitudja, hogy mire lesz képes az unatkozó nép. A nép felfokozott Istennel kapcsolatos izgalmi állapotát létre kell hozni minden áron, majd valamivel, szinte bármivel ki is kell elégíteni, de legalább a megelégtetés illúzióját adni!
 - c) Egy más istenjelenlét kitalálása és fölépítése. Ennek első lépése, hogy legyen ennek a Mózesre várakozó népnek egy más Isten jelenlét igénye, valami szuper, valami mega, valami giga élmény, mert a mindennapi kenyér, ruházat, családi fészek melege és biztonsága, az csak az úgy nevezett a jól kiérdemelt alapjárat, nincs benne semmi felturbózott isteni.
 - d) A hűséges és szerető Isten képének lerombolása. Tudnunk kell, hogy ez a gondolkodásmód, és ennek szóbeli kifejezése hazugság alapú gyalázatos istenkáromlás, a szent és élő Isten becsmérlése, hogy a hallgatók érzelmi világában egy hűtlen és gonosz istenkép rögzüljön, ki iránt elégedetlenséget, és ha lehet, akkor gyűlöletet is érezzenek, melynek csúcsa a lázadás akarat. Az ős kígyó módszere ez, hiszen pontosan ezt tette Évával az Éden kertjében. Akkor ébresztett elégedetlenséget az ember szívében, amikor az minden jóban dúskált. Az asszony közel engedte magához ezt az érzésvilágában irigy Istenről mesterségesen felébresztett képet, minek érzelmi hatása alatt, egy pillanatilag nagylelkűbbnek és

jobbnak érezte magát az asszony, mint az irigy Isten, és meghozta végzetes döntését.

- e) Az új, emészthető és engedékeny, sőt képlékeny isten fölépítése: Ez az aranyborjú, vagy később a borjak hoztak fel benneteket Egyiptomból. Erős a bika, de erősebb nála az ember. Másfelől a bika azt teszi, amit ember gazdája mond! Ilyen az ember irányította isten automata! Egyik felén bedobjuk a kívánságérmét, a másik felén a szinte mágikus parancsóra kijön a vágyaink megvalósulása.
 - f) Ismét a sürgető idő! Ott a pusztában előszedték Áront. Azzal a meggyőző üzenettel fogták körül, hogy az isteni izgalomra éhes tömeg már lincselő hangulatban van, és neked Áron, minden áron tenned kell valamit, mert különben itt a vég. Te tudod, hogy ilyenkor mit kell tenni! – mondták Áronnak a jó akarók képében hízelegve. Add meg nekik az Isten jelenlét illúzióját! Bármilyen csillapítanod kell az érzékelhető istenjelenlét éhségüket és szomjúságukat!
3. A hamis kinyilatkoztatás, avagy az igazság hazugsággá való változtatása.
- a) A hamis kinyilatkoztatás. Ha tehát már kellően nagy a hazugságalapú ellenszenv Isten iránt és már ott van a lázadás csíráképes magja, vagyis az új felturbózott isten, valamint a hozzá kapcsolt világ, alternatív valóság befogadására való hajlandóság, akkor jöhet a leghihetőbb hazug és hamis kinyilatkoztatás.
 - b) Egy erkölcsileg még hiteles és fedhetetlen ember behálózása, zsarolása és kényszerítése. Ezt, a hazugság bálványának föllállítását viszont egy erkölcsileg még hiteles és tekintéllyel bíró emberrel kell elvégeztetni! Itt jön Áron, a főpap szerepe. Kiáltsd ki, nyilatkoztasd ki te Áron valamiről, bármiről, hogy az a dolog az Isten jelenlétének a hordozója és megtestesítője, mert neked még el fogják hinni, majd építs köréje kultuszt, istentiszteletet és ünnepet!
 - c) A pilátusi kézmosás tükörképe, vagyis a teljes felelősség ráruházása arra, akit kiszemeltek a mocskos munka elvégzésére.
 - d) A lehető leghihetőbb hazugság. De mi legyen az a bizonyos valami, mi legyen az a dolog, amiről el is fogják hinni, hogy Istentől való isteni dolog? Helyén való kérdés. Mózes maga is feltette ezt Istennek. Hogy győzzem meg a testvéreimet, hogy te küldtél engem, és ez az egész szabadítás nem embertől való, hanem te cselekszed meg?¹⁴ Mózes lelkiismeretes igaz ember volt, aki igazságban járt. Az ellenségeit viszont soha nem érdekelte az igazság, az Isten igazsága, őket csak a saját igazságuk érdekelte és azt akarták eladni minden áron, ezért hát kitalálták a könnyen hihető hazugságot és aljas kényszerítésnek nyomása alatt azt kiáltatták ki Áronnal igazságként.
 - e) Nem hagyni időt arra, hogy a döntéshozó megfontolhassa döntését, és hogy bárki elgondolkozhasson az Isten akaratáról. Ez ismétlődött meg nagypénteken, amikor Pilátus került az Áron szerepébe, mert akkor a tekintélyes római helytartóval kiáltatták ki, hogy Jézus az Isten Fia csaló, egy közönséges gonosztevő, ezért függ a keresztfán.
 - f) A helyzetbehozott hazugság igazságként való hirdetése és megtapasztaltatása!
4. Az új isten hőstetteinek mítosza, meséje, hazug evangéliuma.

¹⁴ 2Móz 3:13.

- a) El kell érni, hogy a bálványimádónak hálát kell éreznie bálványa iránt, mintha a bálványisten nagy dolgot tett volna érte, mintha az hozta volna föl Egyiptom földéből. Sőt a bálványimádónak éreznie kell, hogy ő maga is nagy áldozatot is hozott az istenéért. Hogy fog bárki hálát érezni egy bálvány iránt?
 - b) A hamis evangélium mantrájának a benyeletése által, amely lényegében valahogy így szólt: Ez a bika húzott ki téged Egyiptomból, mint az igavonó bika a szekeret az iszapos sárból. Ki kellett ábrázolni ezt a kihúzó erőt. Ezt testesítette meg a bika bálványképe.
 - c) A bálványra kell ráruházni az egy élő Isten tulajdonságait! A megszabadítás tényszerű igazságát és valóságát, ennek kiábrázolható formáját tehát nem Istentől kérték el, nem Ő tőle várták, hanem saját maguk találták ki. Tették mindezt akkor, amikor ezzel egy időben fönnt a hegyen Isten éppen a kiábrázolhatóság helyes formáját adta át Mózesnek. A lenti ember ezt nem várta meg, hanem kitalálta a kitalálhatatlant.
 - d) A kitalált formát összhangba hozták a tartalommal.
 - e) Az új hamis tartalom elmélyítése.
 - f) Az időtől való megfosztás oly módon, hogy ne legyen senkinek se kedve sem pedig ideje arra, hogy elmélyülten elgondolkozhasson az elleplezett igazságról. A „jó buli” ígérte izgalmainak mézeshadzagja.
5. Az új, hamis isten, az új hatalom és a nép prostituált összekapcsolása. A mindenkori bálványgyártásnak és bálványimádásnak egy nagyon lényeges eleme a nép, az új puccsista vezetői hatalom és az új, hamis isten **prostituált** összekapcsolása. A prostituált szó alatt azt értem, hogy amint a házasságtörő teljesen tisztában van azzal, hogy megcsalja hitvesét, azaz hogy nem házastársával van intim testi, érzelmi és lelki közösségben, éppen így a bálványhoz járuló is a kezdet kezdetén jól tudja, hogy nem az igazi, a vele szövetséges Isten színe elé járul, de megalkuszik, kompromisszumot köt, vagy egyéb más indokból elfogadja ezzel az imádatlaltal együtt járó előnyöket.
- a) A bálványhoz kapcsolt élettér csalóka ígérete, avagy az ördög „boldogság mondásai”.
 - b) Érzelmi kötelékek kialakítása a bálványimádó és a kecsgetető élettér között.
 - c) A bűnrészesség tudatának összekovácsoló, és bűnbe visszahúzó ereje.
 - d) Az áldozathozatal jogosnak látszó követelése a kecsgetető cél érdekében.
 - e) A már behódoltakkal való példázódás és a még be nem hódoltak megszégyenítése, megfélemlítése, zsarolása és kényszerítése, az úgynevezett osztályharc.
 - f) Az időtől való megfosztás az állandó félelemérzet fönntartásával. Nem marad más, mint az, hogy a bálványimádónak, vagy behódoltaknak látványosan szeretniük kell bálványukat, áldozatokat kell hoznia érte. Ragaszkodniuk kell hozzá, mint saját, személyes uraságukhoz, úgy mintha igazi Isten volna, sőt az igazság maga volna. Sok mártír halt meg, úgy az Ő, mint az Újszövetség egyház történetében, hogy nem voltak hajlandóak elfogadni semmit a bálványimádással összefonódott hatalomtól.
6. Az emberi kézzel készült bálvány életre keltése.
- a) A nép a szó gyakorlati értelmében, vagyis látványosan is elkezd valamit tenni azért, hogy a bálványisten életre keljen, a kitalált forma gazdag érzelmi, és csakis

érzelmi tartalommal telítődjön. Ez a valami egészen konkrétan a kultusz maga és a hozzákapcsolt ünnep volt.

- b) Az új istenség szellemének mágikus megidézése és meghívása.
- c) A szellemi világhoz kapcsolódó kultikus elemek összekeverése a testiség elemeivel.
- d) A tudatmódosító szerek és eszközök. A kultusznak látványos eleme a béke és hálaáldozat, az ünnepé pedig az evés-ivás, az önkívület érzését fokozó szerek használata, a jó zene és a révületen át a végső kimerülésig tartó tánc, melynek egészen szélsőséges formáit a környező népek szexuális kicsapongással, azaz orgiával is fokozták, sőt a legvégső formája maga az emberáldozat volt.
- e) Elmerülés a teljes sötétség tévelygésébe, a ráció teljes kikapcsolása, az emberségét levetkőző ember, melynek egyik utolsó állomása a vérszomjas fenevad. Látnunk kell, hogy ezt a bálványt életre keltő lélek nem a hegyről jött, hanem alulról a mélységből, nem a világosságból, hanem a sötétségből, nem az Isten igazságából, hanem a kígyó hazugságából.
- f) benne rekedni a pokol időtlenségébe!

A Jelenések könyve hasonlóképpen írta le a fenevad bálványképének a megelevenedését, életre keltését, amikor is ez az alulról jövő lélek foglalja el, szállja meg azon emberek szívét, hajtja zsarnokságába érzületvilágát, tudatát és akaratát, akik elutasították az Isten igazságát, vagyis Krisztust.

Az iszonyatos bálványimádás gépezete egy hatütemű, azaz egy hatszor is egymásba fonódó és egymást követő 5+1-es ciklusrendszerben működő gépezet, amit a Jelenések könyve az egyszerűség kedvéért csak a 666 számsorral jelöl. Ezzel szemben az igaz istenimádat száma a 6+1, vagyis a hetes szám.

Az első lényeges különbség a két imádat közt először is az, hogy az előbbi mindenestől igazságnak látszó hazugságelemekből áll össze. Vele szemben a hetes számmal kifejezhető istenimádatot maga Isten, noha mind mulandó, szertefoszló megsemmisülő elemekből építi, mégis egyetlen igaz és maradandó valósággá állnak össze a kezében. A 666-os rendszer mindenestől fogva az igazság illúzióját adó hazugság, vele szemben a 6+1-es rendszer valótlannak érzékelt igazság, mert Krisztus feltámadt és ezt valótlannak érzékeljük, mégis ez a legvalóságosabb és legteljesebb örök igazság!

A két rendszer közötti másik lényeges különbség az, hogy míg a 666-os rendszer az idő krízisében lévő világrend, addig a 6+1-es rendszer az idő bőségével bíró NYUGALOM világa, minden e világi kényszercselekvéstől való megszűnés. Aki bent van az Isten nyugalmaiban, megszűnt a maga cselekedeteitől.¹⁵ Az Úr nyugalmaiban nyugvó ember nem akarja pótolni semmivel az Isten jelenlétét, annak fájó hiányát, hanem tud nyugodta várni rá, hívni Őt. Krisztus nyugalmaiban kiált bizalommal Istenhez, ahogy Ő is tette a keresztről. Istentől várja az új eleven formát és tartalmat. Krisztus feltámadt a halottak közül, ez az új forma, hát még milyen a tartalma! A Krisztus nyugalmaiban lévő ember nem akarja semmilyen körülmény között az Isten cselekvését megelőzni, annak elébe kerülni! Ennek az Istenre várásnak tökéletes példája szintén a megfeszített Krisztus. Teljes életében csak azt

¹⁵ Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének. Mert aki bement az ő nyugodalmába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, amiképpen Isten is a magáétól. Zsid 4:9-10.

mondta és csak azt cselekedte, amit előtte mennyei Atyjától látott és hallott. Ugyanazt cselekedni, mint a mennyei Atyánk ez a nyugalom nyugalma és az Istennel való tökéletes szinkron és harmónia! Az igaz istentisztelet minden eleme mindig ebből a nyugalomból indul ki!

A 666-os rendszer a krízisből, a hiányból, a szükségből, a szorongásból, a félelemből, a pánikból, a bizalmatlanságból, a bűnből, az engedetlenségből, az Istennel való aszinkron létállapotból, egy alternatív valóságból, a hazugságból, a tapasztalni és birtokolni vágyból és ezekhez hasonló másod, vagy éppenséggel hatodlagos és mulandó dolgokból indul ki, és sohasem a mennyei, örökkévalókból! A kettőjük közti nagy különbség tehát a lent és a fent, a föld és menny különbsége!¹⁶

„Mit tett benned a nép - kérdezte Mózes Árontól, hogy utána engedve ily nagy vétékbe vitted őket?”¹⁷ A nép elvadult, mert Áron hagyta elvadulni és ellenségeik csúfjává válni. (2Mózes 32: 25.) Eszerint Áron elsődleges feladata az lett volna, hogy nyugalomba tartsa a népet, de ő erre nem volt képes. Több kel ehhez, mint egy papi bohóc!

Van egy történet a Sámuel második könyvében, az Amnon és Támár drámája. Mindketten Dávid király gyermekei voltak, más-más anyától. Amnon csúlapíthatatlan érzékiségtől fűtött szerelem vágyával epekedett Támár húgáért. Álnok cselszövással a magáévá tette Támárt, majd a megszégyenített leányt, az ő könyörgő kéréseire sem akarta feleségül kérni. Amnon meggyalázta, majd pedig tisztátalanként dobta el Támárt magától, minekutána erőszakkal kielégítette saját önző nemi éhségét és szomjúságát. Ennek az alávaló cselekedet folyamatnak nem az életre szóló szövetségkötés, a szent házasság, hanem az utálat és megvető gyűlölet lett a gyümölcse. Átok és halál lett ennek az erőszakételnek a vége, nem pedig áldás és élet. Lett volna egy másik út is, a tiszta szerelem megvallása, felvállalása, az alázatos elkérés, az udvarlás, jegyesség, ünnepélyes menyegző és végül az öröm, áldás és élet útja, de Amnon az alulról való tanácsnak hódolt be.

Így van ez minden vágyunkkal, az úgynevezett Isten-élmény vágyunkkal is. A mai ember Istent csakis a „bulis” hangulat érzéseivel tudja azonosítani, és valamiféleképpen elképzelni. Megtesz tehát mindent azért, hogy ezt az érzést ki is csikarja magának, ahogy Amnon is elérte Támártól azt, amit akart.

A bűnbánatban, az alázatban, a csendben, a látszólagos eseménytelenségben a mai ember valahogy nem képes meghallani az Úr szavát és felismerni az ő jelenlétét. A pusztá igeolvasás sem nyújt már neki istenközelséget, sokszor még a legizgalmasabb prédikáció sem. Kell a zene, a tánc, az evés-ivás, a felturbózott érzelmi állapot és az a bizonyos kisülés, de utána csak a tátongó üresség, elhidegülés és gyűlölet marad, mint Amnon esetében is. Ugyanis miután ő megkapta a saját érzelmi kisülését, elhidegült, kiábrándult és boldogtalanná tette önmagát a Támár meggyűlölésével és elűzésével.

Hány ehhez hasonló vallási csalódott jár-kel közöttünk? Lehet, hogy vannak ilyen fokozott érzelmeink Istennel kapcsolatosan, úgynevezett „istenélményei”, de belül továbbra is egy tátongó ürességgel bolyongunk a világban, csalódottan és boldogtalanul.

¹⁶ Mert amint magasabbak az egek a földnél, aképpen magasabbak az én útaim útitoknál, és gondolataim gondolataitoknál! Ézs 55:9.

¹⁷ 2Mózes 32: 21.

A kirobbanó nemi vágy nyugalomba tartásához Isten nagy kegyelme, szabadítása, ajándékba kapott ereje, vezetése és Krisztus valóságos jelenléte szükséges. Hasonlóképpen az istenélmény nyugalomba tartásához, és az Isten általi megelégtetés kivárásához is.

Ezek a vágyaink, ösztöneink összekeveredve kavarnak bennünk. Nem lehet egyetlen szükségünket sem elválasztani az Isten jelenléte utáni szorongó vágyódásunktól. Éhezzük Istent, de földi romlandó eledelt eszünk helyette. Éhezzük Isten intim jelenlétének hiányát, de nemi ösztöneink kielégítésével csillapítjuk. Éhezzük Isten tökéletes szépségének látványát, de helyette a mozgóképek világába menekülve elégítjük ki eme éhségünket. Hallani akarjuk a menny dallamát, éhezzük az Úr énekét, örömet és boldogságát, de helyette az érzelmekre ható zene, muzsika, vagy a zakata világába menekülve elégítjük meg eme éhséfunket. Valójában minden szükségünk vágyával Istent magát éhezzük és szomjazzuk. Boldogok, akik felismerik ezt a legfőbb szükségüket és fölállják, valamint kitartanak ebben az igazságban, az Isten igazságában, mert ők megelégtetnek. Ők mindenkor az Isten éhség és szomjúság állapotában állnak az Úr színe előtt. Ők azok, akik szüntelenül életért kiáltva keresnek, zörgetnek és kiáltanak és meghallgattatnak. Ők a szelídek, ők a békességre igyekvők, ők azok, akik keresik az Úr nyugalomát, hogy felismerjék Isten cselekvését, hogy engedelmesen kövessék Őt.

Soha nem szolgált, vagy nem raboskodott az ember ennyi féle bálvány zsarnoki igájában, mint napjainkban! Ugyanakkor soha nem volt ennyire kiégett az ember, mint amelyik a modern, civilizált, a jóllakottság, a kényelem és a luxus társadalmaiban „él”. Soha nem volt bizonytalanabb, reménytelenebb, szorongóbb, frusztráltabb, stresszesebb és depressziósabb az ember, mint ma.

Vajon ez a mi civilizációnk tudja-e kezelni a saját bálványimádásainak végzetét? Gondoljuk át még egyszer ezt a régi történetet, majd vessünk egy pillantást a médiára, ami látszólag hisztériás és szeszélyes, de mindenképpen manipulatív. Most amikor megválasztották az USA új elnökét, zuhanni kezdett a dollár. A vesztes ellenfél a sírással küszködve erőt vett magát, hogy a méltóságát megtartva valahogy elismerhesse vetélytársa győzelmét. Sztárok krokodilkönnyeket hullatva ömlengtek el a csalódottságukat, mások az utcára mentek ki törni, zúzni, mert nem az lett az eredmény, amit ők akartak. Ilyen helyzetben, legtöbb esetben elég egy ördögtől ihletett lázító beszéd ahhoz, hogy milliók a pánik szakadéka szélére kerüljenek, ahonnan már egy fuvallat is halálba tudja pöccíteni az embert.

Ebben a Krisztus visszajövetelére megérett világban valójában minden a mindeneket újjá teremtő Isten után nyög és sóvárog.¹⁸ A lelke mélyén minden ember Krisztusra vár és éppen ez az, amit az ezerarcú kísértő, az ősi kígyó, a sátán nagyon jól tud, jobban mint maga az ember. Éppen ezért mindent elkövet annak érdekében, hogy lehetőleg senki ne fedezze fel magában a legalapvetőbb vágyát, ha tetszik a vágyai vágyát, Krisztus Jézus. Információ özönnel árasztja el elménket, milliónyi dologgal terheli le, foglalja le a tudatunkat, érzéseinket, indulatainkat és döntéseket hozó akaratunkat.

¹⁸ Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vetetett, nem önként, hanem azért, aki az alá vetette. Azzal a reménységgel, hogy maga a teremtett világ is megszabadul a rothadandóság rabságától az Isten fiai dicsőségének szabadságára. Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászkodik és nyög mind idáig. Nemcsak [ez] pedig, hanem magok a Lélek zsengejének birtokosai, mi magunk is fohászkodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását. Róm 8:19-23.

Mond, felismerted-e minden szükséged mögött elsődleges mozgatóerőként a te Krisztus iránti éhségedet és szomjúságodat? Szembenézel-e egyáltalán a pótolhatatlan Krisztus hiányával? Hordozod-e az Ő hiánya okozta szenvedést, bizonytalanságot, szorongást és félelmet? Megtaláltad-e már a nyugalmat ebben a sokszor halál közeli tehetetlenségben? Akarod-e, hogy Krisztus legyen a te egyetlenegy, minden más szükségét megelőző legelső szükséged? Akarod-e, hogy Krisztus Jézus legyen a te nyugalmad? Akarod-e, hogy te a Krisztus nyugalmaiból tudd szemlélni önmagad, ezt a világot és mindent? Hívd akkor segítségül az Úr Jézus Krisztus nevét és üdvözlösz!¹⁹ Látni akarod a Krisztus arcát, akkor törődnöd kell a legkisebbel,²⁰ védened kell a védtelent, a kiszolgáltatottat. Ki kell szabadítanod a foglyokat, fel kell oldoznod a megkötözöttek bilincseit, ki kell nyitnod a rabok vaszárait és a világtalanok látó szemét,²¹ táplálnod kell az éhezőt, felöltöztetned a fázót, társul szegődnöd annak, aki jövevény. Jézus mondta, ha eggyel a legkisebbek közül megteszitek, én velem cselekszitek. Nos, ezekben a tettekben lehet tetten érnünk Krisztust, a pótolhatatlan Urat, amikor ezt Ő is akarja. Ámen.

Áldás: „De irgalmasságot cselekszem ezer íziglen, - így szól az Úr - azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.” (2Móz 20:6.) Ámen.

¹⁹ De mindaz, aki az Úrnak nevét hívja segítségül, megmenekül; mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben leszen a szabadulás, amint megígérte az Úr, és a megszabadultak közt lesznek azok, akiket elhív az Úr! Jóel 2:32; Vö.: Apcs 2:21 és Róm 10:13.

²⁰ Máté 25:40.

²¹ Hogy megnyissad szemeiket, hogy sötétségből világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között osztályrészt nyerjenek az énbennem való hit által. Apcs 26:18.